

Volledig arbeidsgeschikt, maar toch je baan als militair kwijt

De bijzondere positie van de militair vanuit geneeskundig oogpunt

Sinds de commotie rond het WUL-debacle van eind 2012 / begin 2013 is het algemeen bekend dat Defensie voor de militair een eigen geneeskundig zorgstelsel met bijbehorend ziektekostenstelsel kent. Wat echter niet algemeen bekend is, zijn de consequenties van de geneeskundige eisen die aan de militair worden gesteld. Consequenties die ver kunnen gaan. Veel verder dan in de civiele maatschappij gebruikelijk is. Eén van deze consequenties kan zijn dat een militair volledig arbeidsgeschikt is, maar toch ontslagen wordt.

Militaire Ambtenarenwet

Het vak van militair stelt hoge fysieke en mentale eisen aan de militair. Om deze hoge fysieke en mentale eisen te kunnen garanderen zijn er in de Militaire Ambtenarenwet 'zekerheden', in de vorm van eisen en verplichtingen opgenomen. Eisen en verplichtingen die verder gaan dan in de civiele maatschappij gebruikelijk zijn, of zelfs indruisen tegen enkele klassieke en sociale grondrechten. Zo is de militair gehouden zich tot het voor hem aangewezen medisch zorgteam te wenden ter verkrijging van gezondheidszorg. De militair kent dus geen vrije artskeuze. De militair is verplicht de maatregelen in acht te nemen die door de minister worden voorgeschreven ter bescherming van de gezondheid van de militair of die van anderen, met inbegrip van het verplicht laten vaccineren. De militair is verplicht om, indien dit noodzakelijk is in het belang van de veiligheid of van een goede vervulling van de taak van de krijgsmacht, zich te onderwerpen aan een onderzoek van zijn urine of adem. Bovendien is de militair verplicht zich te onderwerpen aan en zijn medewerking te verlenen aan een geneeskundig of tandheelkundig onderzoek. De integriteit van het lichaam kent voor de militair dus beperkingen. Zie hier de bijzondere positie van de militair uit geneeskundig oogpunt!

Arbeidsgeschikt versus dienstongeschikt

Maar het gaat nog verder! In Nederland bepalen de verzekeringsartsen van het UWV of iemand (deels) arbeidsgeschikt is. Hierbij wordt ge-

keken naar de mogelijkheden die iemand heeft om nog betaald werk te kunnen verrichten. Binnen Defensie bepalen de verzekeringsartsen van het DienstenCentrum Bijzondere Medische Beoordelingen (BMB) of een militair nog geschikt is om de functies waarvoor hij of zij is bestemd, te verrichten. Hierbij wordt gekeken naar de algemene fysieke en mentale eisen, zoals deze ook worden beoordeeld door het UWV, maar ook naar de specifieke eisen die aan een militair worden gesteld. Zo kan het voorkomen dat een militair op basis van de algemene fysieke

en mentale eisen niets mankeert, maar op basis van de specifieke eisen toch wordt afgekeurd; de militair is dan dienstongeschikt. Reden voor Defensie om de aanstelling van de militair te herbezielen, hetgeen uiteindelijk kan resulteren in ontslag. Het UWV constateert echter vervolgens

dat deze ex-militair volledig arbeidsgeschikt is en dus gewoon volwaardig aan het werk kan in de burgermaatschappij.

Ultieme consequentie: de oud-militair wordt ontslagen, krijgt een (B)WW uitkering en komt, indien er geen passende functie wordt gevonden, uiteindelijk in de bijstand terecht.

Uitzonderingen

In bovenstaande gevallen en in gevallen waarbij sprake is van een arbeidsgeschiktheid van minder dan 35% zal Defensie in eerste instantie bezien of het mogelijk is de militair (tijdelijk) voor de defensieorganisatie te behouden. Dit is afhankelijk van de aard en /of de oorzaak van de beperking. Deze militair krijgt dan een zogenaamde dispensatie. Indien het niet mogelijk blijkt om de militair als militair te behouden,

wordt bezien of er binnen Defensie een passende burgerfunctie is toe te wijzen. Dit zijn echter uitzonderingen. Defensie is immers geen charitatieve instelling en het is dus voor Defensie in beginsel onwenselijk om militaire functies te vullen met mensen die het vak van militair niet kunnen uitvoeren. De ultieme consequentie zou immers kunnen zijn dat de inzetbaarheid van de krijgsmacht niet meer gegarandeerd kan worden, omdat militairen hun vak niet kunnen uitoefenen.

Het vak van militair stelt hoge fysieke en mentale eisen aan de militair

Bijzondere inspanning

Voor de militair die tijdens een missie gewond is geraakt heeft Defensie zichzelf een bijzondere inspanningsverplichting opgelegd. Afhankelijk van de aard van de verwonding en de mogelijkheden die deze militairen nog wel hebben, heeft Defensie besloten een aantal van hen als militair te behouden. Indien dit echter niet mogelijk is omdat de beperkingen te groot blijken te zijn, zoekt Defensie naar een functie als burger binnen de defensieorganisatie.

Mening GOVIMHB

De GOV|MHB is in beginsel geen tegenstander van bijzondere medische eisen die aan een militair worden gesteld. Het vak van militair stelt nu eenmaal specifieke eisen, ook op medisch gebied. De noodzaak van deze bijzondere medische eisen, alsmede de controle hierop, moeten echter wel in verhouding staan tot de specifieke eisen die aan de militair worden gesteld.

De bijzondere positie van de militair, inclusief de in dit artikel beschreven bijzondere medische eisen die aan de militair worden gesteld, beperken de grondrechten van de militair. Het is één van de vele beperkingen die voortvloeien uit de Militaire Ambtenaren Wet. De GOV|MHB maakt zich in toenemende mate zorgen over de disbalans tussen de lasten en lusten die voortvloeien uit de MAW en meent dat de militair hier op enigerlei wijze voor gecompenseerd dient te worden. Het mag niet zo zijn dat Defensie alleen de lusten kent en de militair alleen de lasten. Uiteindelijk gaat het om het minder aantrekkelijk worden van het militaire beroep en een nog groter irregulier verloop. ■